

TIOSESI O 'UVEA MO FUTUNA

Hogofulu mā hiva fagonogono

TE SAKALAMETA O TE PAPIHEMA

Ne'e fēnei 'ia te folafola a Kilisitō kua toe tu'uaké I te 'evaselio a Sagato Mateo: “Koutou olo ki te 'ū kogafenua kātoa o fa'u ni tisipulo, **papitema'i nātou i te huafa o te Tamai, mo te 'Alo pea mo te Laumālie Mā'oni'oni: ako'i nātou ki te taupau o te 'ū fakatotonu ne'e au foaki atu. Pea 'e au nofo ai mo koutou i te 'aho fuli pē o a'u ki te 'osi o te mālamanei.** (Mt 28,19-20)

Kua 'osi fakatoka fēnā 'ia te gāue a te kau 'apitoló: fa'ufa'u ni tisipulo, fai papitema, fakamafola ke 'ilo'i 'ia te 'ū fakatotonu a Sēsū Kilisitō. Kei ko te gāue pē 'aia a te Ekelesia I te lakaga nei.

Koteā 'ia te papitema?

Ko te papitemá ko te faka'iloga, 'e feala te sio ki ai, 'e felāve'i ai 'ia he kilisitiano mo ulu ki te ma'uli o te 'Atuá pea mo te 'Ekelesia. 'E ina fa'u tātou ko ni fānau a te Atuá pe ko ni koga o te kominotē o nātou 'e tui, haha'i a te 'Atua, Sino o Kilisitō, Faletapu o te Laumālie, 'aē ko te 'Ekelesia. 'E ina 'ave tātou mai e mālama 'aē mole i ai Kilisitō ki te kominotē o te 'ū fānau a te 'Atuá. **Kote'uhi 'e mole kita tupu kilisitiano, 'e kita liliu o kilisitiano!**

Koia ko te papitemá ko te fakatafito'aga o te ma'uli fakakilisitiano fuli. 'Uhi ko te papitemá, 'e tou 'āteina mai te agahalá, kae tou liliu ko ni koga o Kilisitō pea tou ulu ai o tahi mo te 'Atuá (youcat n°194)

Ko te papitemá, ko te fakalaka'aga

'E ina fakakau tātou ki te pūluhia pea mo te toe tu'uake a Kilisitō.

I te lakaga 'aē, ne'e fakauku liuga tolu 'ia ia 'aē ne'e tonu ke papitema'i ki te vai. I te papitemá, **'e fakauku tātou ki te pūluhia o Kilisitō ke tou toe tupu mai** pea tou kau ai ki tona ma'uli fakatoe-tu'uaké. 'E tala lelei mai te me'a 'aia e Sagato Paulo I Lm 6,35.

Ko te papitemá ko tona 'uhiga ko te hoko atu o te ma'uli 'aia fakatahi mo te 'Atuá pea mo te 'Ekelesia pea mo te ulu kātoa ki te tui 'aia ne'e kōfesio'i i te 'aho o totatou papitemá.

Ko te papitemá ko he me'a'ofa o te 'Atuá.

O hagē ko Kilisitō, o hagē ko te 'Ekelesia, ko te papitemá ko he me'a'ofa o te 'Atuá. **Ko te 'Atuá 'e ina pāui'i te tagata fua pē ke mā'uli fakatahi mo ia pea ko te 'Atuá, 'aē 'e gāue 'iā tātou 'aki tona Laumālie.** 'Aki tatatou kole 'ia et papitemá **'e tou 'IO** ki te 'Atuá, tatau ai pē pe ne'e ko he filifili o 'atatou mātu'a ke papitema'i tātou kei tou liliki.

Ko te papitemá, ko te 'uluaki sākalameta o te faifaitaki o te ma'uli fakakilisitiano.

Ko te uluaki, ko tona 'uhiga 'e tou 'amanaki tali ai anai mo sākalameta 'alā e lua 'e natou fetāpiki'aki pea 'e natou fakama'uli tātou 'aki te ma'uli o te Laumālie pea mo te nofo mai a Kilisitō: **Te kōfilimāsió pea mo te 'Eukalisiá.** Fakatahi 'ia sākalameta 'aia e tolu, ko sākalameta ia o te kamata'aga. Ko nātou lā haha'i lalahi 'e fia ulu ki te 'Ekelesia 'e natou tali 'ia sākalameta 'aia e tolu i te lakaga e tahi;

I te kōfilimāsió, 'e fakamo'oni e te 'ēpikopō, pe ko tona fetogi, 'ia te papitemá pea ina foaki ki te kilisitiano 'aia te kātoa o te Laumālie Mā'oni'oni 'aē kā ina fakafealagia ke liliu ko he tehina kātoa pea mo he fakamo'oni o Sēsū Kilisitō. I te 'Eukalisiá, 'e pipiki 'ia te kilisitiano ki te me'a'ofa 'e fai e kilisitō 'aki tona ma'uli totonu.

Te gāue a te pātelina mo te māteline

Ko te haha'i a te 'Atuá 'e ina tufaki mo fafaga 'ia te tui ne'e ma'u mai te kau 'apitoló. 'E tonu ke fakatalitali pea mo fakakau 'ia te kilisitiano hoki hū ki te lotolotoiga o te 'Ekelesia. 'E ako anai pea mo lahi mo tuputupua tana tui 'uhi ko te 'Ekelesia mo nātou 'e kau ki ai.

Koia, 'e ma'uhiga ke logo'i e te kominotē o te kau kilisitiano tona 'aoga ki te fakatalitali pea mo te takitaki o te kilisitiano hoki hū.

Ko te 'ū pātelina pea mo te 'ū mātelina (te 'ū mātu'a tapu), ko kilisitiano 'aia o te Kominotē 'e nā talitali nātou papitema fo'ou, pea ko tonā tahi ma'ua foki ke nā takitaki nātou i tonatou teuteu'i ki te papitemá pea mo te fakaakea o 'onatou ma'ulí i te tui. Kiā nātou kei fānau, 'e tatau pē te 'ū pātelinā mo te 'ū mātelinā mo 'anatou mātu'a, i tanā tōkakaga kiā me'a fuli 'e natou ma'ulí'i pea mo tana tokoni'i mo fakalotomālohi'i nātou lolotoga tonatou ma'uli kātoa.

Ko ai 'e feala ke ina tali 'ia te papitemá?

Kua pau'i e te 'Atuá 'ia te haha'i fuli pē ke natou tali 'ia te papitemá; Ko te ma'ua pē e tahi ki te papitemá ko te tui ki te 'Atuá, ki te Tamai, ki te 'Alo mo te Laumālie, 'aē 'e tonu ke kalaga'i ki te haha'i lolotoga te papitemá. (Youcat 196)

I te papitemá, 'e 'aoga he tafoki mo he loto falala ki te fakatalitali o te 'ofa o te 'Atuá.

Talu fualoa mai, mo te papitema o te 'ū fānau liliki. Koteā tona tupu'aga? I mu'a o te filifili e te tagatá 'ia te 'Atuá, **ne'e kua filifili ia e te 'Atuá.** Ko te papitemá, 'e ko he me'a'ofa, ne'e ha'u mai te 'Atua i tana fia talitali pē te tagata fuli, kā ne'e mole tonu ia ke tō mai he me'a'ofa fēia. Ko te 'ū mātu'a 'aē nā ma'u te tui, 'e nā faka'amu mo te loto kātoa, ke ma'u pē e tanā fānau, te tui mo te ma'uli i te 'Atuá, o hagē pē ko nāua. 'E haofaki tanā fānau mai te agahala 'olēsinalé e te papitemá pea ina avahi ia ia ki te Ma'uli o te 'Atuá.

“Ko te me'a'ofa 'aia ne'e tali 'e te 'ū fānau meamea, 'e tonu ke natou tauhi mokā natou lalahi, 'aki he loto 'āteaina mo mālama fe'auga. Ko te fakakātoa o tana fakakaukau'i 'aē kā natou filifili ai ke natou tali te sākalameta o te kōfilimāsió mo'o fakakātoa tonatou papitemá mo foaki ai ki te takitokotahi te faka'iloga o te Laumālie Mā'oni'oni (Penetiketo XVI, 'aho 8 o sanualio 2006)

Ko ai 'e ina foaki 'ia te papitemá?

I te māhani mai, ko te 'ēpikopo, ko he pātele pe ko he tiakono. Kā mokā mole he tahi 'iā nātou 'aia, ko he kilisitiano pē. Kehe pē ke ina fakahoko te me'a 'e fai e te 'Ekelesía mokā ina papitema'i he tahi, huhua he vai ki te 'ulu o ia 'aē 'e papitema'i mo lau te palalau 'aenī: “E au papitema'i koe i te huafa o te Tamai pea mo te 'Alo pea mo te Laumālie Mā'oni'oni.” (Youcat 198)

I te lakaga fea, I fea?

'Uluaki pē mokā hoki tokalelei 'ia ia 'aē 'e fia papitemá, pe ko te fāmili mokā ko ni fānau. ('E kole he ta'u kātoa he teuteu ki te haha'i lalahi, pe'e felāve'i tu'a tahi pe'e tu'a lua mo te 'ū mātu'a a nātou kei fānau.)

Kiā nātou ko te haha'i lalahi, 'e tonu te papitemá ke fakahoko i he 'ēkelesia faka'ēpikopō pe'e fakapalōkia, lolotoga te 'ala fakapāsikaté fakatahi mo te kāiga i tanatou fakatahitahi o fakafiafia ki te toe-tu'uaké mo toe fakafo'ou tanatou fakapapau ki te tui.

Kiā nātou fānau, i te 'ēkelesia fakapalokiá, faka'iloga o te kominotē faka'ēkelesia 'e amanaki ulu ki ai, i he 'ahotapu mo fakalogo ki tona feala pea lolotoga 'ia te misa fakatominika.

Te 'ū tu'uga kehekehe o te papitema.

- **Te talitali** i te hū'aga mai ki te 'ēkelesía, mo'o fakamanatu mai ko te papitemá 'e ina fakaulu tātou ki te 'Ekelesia: Haha'i a te 'Atuá.
- **Te folafola a te 'Atua** 'e ina fakahā mai te pāui a te 'Atuá.
- **Te fakafisi ki te kovi** pea mo Sātana, he'e mole feala ke kita tauhi ki ni pule e lua.
- **Te fakapapau ki te tui** 'e foaki ai e te kilisitiano 'e fia papitemá te loloto mo te kātoa o tana tāpiki ki te 'Atuá.
- **Ko te faka'iloga tāfito ko te vai**, fakatātā o te maté (puvai, malemo...)
- I takita uku ki te vai o te papitemá, **kua tou mate i te agahalá.** Kā, i takita tu'u aké, 'e tou toe liliu ki te ma'uli, **te ma'uli o Kilisitō toe-tu'uaké.** 'E fakatātā e te vai 'ia te ma'uli (mole he ma'uli mokā 'e mole he vai) pea mo te fakama'a.
- Ko talanoa 'e foaki i te lakaga o te papitemá 'e natou fakaulu tātou ki he felōgoi kehe mo te 'Atua: **“E au papitema'i koe I te huafa o te Tamai, mo te 'Alo pea mo te Laumālie Mā'oni'oni.”**
- **Ko te milihī** o te lolo tapú, 'e ina fakahā te me'a'ofa o te Laumālié.
- Ko te fo'i sela 'aē 'e mū, faka'iloga o te tui ne'e fakamafola e Kilisitō pea 'e tonu ke tauhi.
- **Te mo'i kie hina**, ko tona 'uhiga kua liliu te kilisitiano ne'e ina tali te papitemá ko he tahi fo'ou kua ina teu'aki pē Kilisitō.
- **Ko te Tamai 'e i selō**, 'e ina fakagafua ki te kilisitiano fo'ou ke kau ki te kole fakatahi a te kominoté.
- Te 'ū fakamo'oni tohitohi o te 'ū kaupepa fakapalōkia, 'e natou fakamo'oni takita ulu o kau ki te kominoté 'aia pea mo te 'Ekelesía.

'AKI TONA PAPITEMA, KUA FAKAMO'ONI FAKATAHI O A'U KI TE GATA'AGA, KO TE KILISITIANO FO'OU KO HE FANAU A TE 'ATUA PEA MO TE 'EKELESIA